

2.0714 מגבלות על נציגי צה"ל בהתקשרויות עם ספקים

כללי

1. משרד הביטחון (להלן: "משהב"ט") נושא באחריות כוללת בתחומי ההרכשה של מוצרים, מו"פ, בניו, נכסים ושירותים שונים, ובתחומי הייצוא הביטחוני והמכירות.
2. לנושאים אלה נגיעה ישירה לצה"ל, לצורך ממשק עם התעשיות והספקים.
3. הוראה זו באה לסייע לנציגי צה"ל, והיא קובעת נורמות ברורות להתקשרויות עם ספקים וסייגים להתנהגות בתחום זה. הוראה זו אינה חלה על חיילים, המוצבים במשהב"ט, עליהם חלה הפ"ע [1.0106](#) - "תחולת הוראות משהב"ט על חיילים בצה"ל".

הגדרות

4. "ספק" - מי שמוכר למשהב"ט או רוכש ממנו טובין או שירותים, או מי שמבצע בעבור משהב"ט עבודות ייצור, או אחזקה או עבודות של קבלן, לרבות סוכן או נציג חברה זרה, או גורם אחר, המתקשר עם המשרד על פי דין.
5. "נציג צה"ל" - חייל, לרבות אזרח עובד צבא.
6. "משהב"ט" או "נציגי משהב"ט" - הגורמים המוסמכים, שייקבעו על ידי משהב"ט, ויפורטו בהוראות משהב"ט (המ"ב).

התחייבות בשם משרד הביטחון

7. נציג צה"ל לא ינהל משא ומתן ולא יתחייב בעל פה או בכתב בפני ספק או בפני גוף אחר במחויבות כספית או נכסית כלשהי, כמשמעותה בחוק נכסי המדינה התשי"א 1951-, וכן לא ירכוש, ימכור, ישאל, יחליף, ימסור או יעניק זכות כלשהי בטובין או במקרקעין, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, אלא אם קיבל לכך אישור, מראש ובכתב, מגוף מוסמך במשהב"ט, ובהתאם להנחיות ולתנאים, שקבע הגוף האמור.
8. נציג צה"ל ישתתף במשא ומתן עם הספק בהוראת נציגי משהב"ט המוסמכים, וזאת לצורך מתן סיוע במסגרת המאמץ לבדיקת הצעות היצרנים ושקלולן.
9. נציג צה"ל לא יהא מוסמך לתת לספק הנחיה לשינוי חוזה, לשינוי הסכם, לשינוי זכרון דברים, לשינוי הזמנה או לשינוי נספח להזמנה שנכתבו בידי משהב"ט, אלא אם קיבל לכך אישור, מראש ובכתב, מהגוף המוסמך במשהב"ט.

התקשרות עם ספקים

10. מבחינים בשלושה שלבים בתהליך ההתקשרות בין נציגי צה"ל לספקים, כששלב טרום הרכש יכול להתבצע בנפרד, ללא השלבים האחרים. ואלה השלבים:
 - א. שלב טרום הרכש.
 - ב. שלב בחירת הספק וההתקשרות.
 - ג. שלב מימוש ההתקשרות.

טרום רכש

11. בשלב טרום הרכש, הגוף הדורש בצה"ל מגבש את דרישותיו עוד לפני העברת דרישה רשמית למשרד הביטחון. לצורך זה, ולצורך גיבוש תכנית עבודה, לעתים נדרש הגוף לאיסוף מידע.
12. מותרת פנייה של נציג צה"ל לספקים לצורך קבלת מידע כללי בתחומים: הטכני ביצועי, טכנולוגיית ייצור, תחזוקה, מידע כללי על מחירים במסגרת גיבוש תכנית תקציבית ותכנית לתכנון מועדי אספקה

בלמ"ס

2.0714
הוראות הפיקוד העליון, 30 אוג' 93

- אפשריים, בהתאם לאמור בסעיפים 13 - 16 להלן. הפנייה היא בעיקר כשהמדובר בציד, במערכות או בטכנולוגיות, שטרם נרכשו בעבר.
13. ההיתר, האמור בסעיף 12 לעיל, הוא בכפוף למסירת הודעה על ידי נציג צה"ל למשהב"ט ארבעה עשר ימים לפני הפנייה לספקים, לפחות, ובתנאי שלא תתקבל על ידי משהב"ט הודעה על איסור הפנייה.
14. נציג צה"ל, שתפקידו ראש ענף או בתפקיד ברמה מקבילה, לפחות, יהיה מוסמך לפנות ישירות לספקים - גם ללא האמור בסעיף 13 לעיל, ובהתאם לאמור בסעיף 16 להלן - וזאת רק אם אמדן הערך הכספי של ההתקשרות הוא בסכום של מאה אלף ש"ח, לכל היותר.
15. כמו כן, יוכל נציג צה"ל, האמור בסעיף 14 לעיל, לאשר מראש, לגורמים הכפופים לו באופן ישיר, לפנות בשמו לספקים, ללא הסייג, האמור בסעיף 13 לעיל, ובהתאם לסעיף 16 להלן.
16. על כל פנייה לספקים, בהתאם לסעיפים 14 ו-15 לעיל, יש לדווח בדיעבד למשהב"ט, בתוך ארבעה עשר ימים מיום הפנייה הישירה לספק.
17. לא יועבר מידע לספק פוטנציאלי, גם לא מידע טכני, שעלול לערער את האיזון ואת עיקרון השוויוניות, שבין המתחרים הפוטנציאליים, ולגרום למתן עדיפות לספק אחד על משנהו.
18. נציג צה"ל לא ייצור, בפנייתו לספק, מצב בו תקוים - ולו לכאורה - מחויבות כלפי ספק פוטנציאלי, ויבהיר, כי המידע נדרש לצורך בחינה בלבד.

בחירת הספק וההתקשרות

19. שלב בחירת הספק וההתקשרות הוא שלב, המתחיל מקבלת הדרישה במשהב"ט, ממשיך בבקשה להצעת מחיר (בל"ס) על ידי הגוף המוסמך במשהב"ט, עובר דרך כל תהליכי המכרז ו/או המשא ומתן ומסתיים בחתימת חוזה ובהוצאת הזמנה.
20. בשלב בחירת הספק וההתקשרות, חל איסור על נציגי צה"ל לבוא במגע עם תעשיות וספקים בנושאים הקשורים לבחירת הספק וההתקשרות, למעט במקרים בהם נדרשת השתתפותם על ידי משהב"ט.
21. נציג צה"ל לא ימסור לספקים פוטנציאליים מידע, שעלול לערער את האיזון ואת עיקרון השוויוניות בין המתחרים הפוטנציאליים, ולגרום למתן עדיפות לספק אחד על משנהו.

תוקף סעיף 22 מה' 21 - מאי 96

מימוש ההתקשרות

22. א. נציגי צה"ל לא יבקשו מספק כל מידע הנוגע לספק אחר או למוצריו.
- ב. הגיע לידי צה"ל מידע ממקור כלשהו, לרבות מספק בנוגע לספק אחר או לכל עניין הנוגע להשתתפותו של הספק האחר במכרז - תעביר היחידה בצה"ל את המידע אל הגוף הרוכש במשרד הביטחון. ההחלטה במשרד הביטחון על ההתקשרות תתקבל על בסיס מידע זה, רק לאחר שהמידע אומת בבחינה עצמאית שנערכה על ידי משהב"ט. הגוף הרוכש יביא לידיעת צה"ל את תוצאות בדיקתו ואת החלטתו לגבי ההתקשרות.
23. מימוש ההתקשרות הוא שלב, המתחיל לאחר הוצאת הזמנה, והמסתיים עם גמר האספקה.
24. נציג צה"ל רשאי לקיים קשר עם ספקים, קשר שמטרתו לסייע במימוש ההזמנה, וזאת בהתאם לכללים, שנקבעו בשלב טרום הרכש (סעיפים 10 - 16 לעיל). אין בסמכות נציג צה"ל לשנות את נתוני ההזמנה - סמכות זו נתונה אך ורק לנציגי משהב"ט.

איסור הזמנת נציגי חברות זרות

25. נציג צה"ל לא יזמין לארץ נציגי חברות זרות, אלא אם קיבל אישור, בכתב ומראש, מהגורם המוסמך במשהב"ט.

הגשת דרישות לרכש ואיסור על פיצול

בלמ"ס

בלמ"ס

2.0714
הוראות הפיקוד העליון, 30 אוג' 93

26. נציג צה"ל לא יגיש דרישה, שאינה תואמת במהותה את סעיף התקציב, כפי שהוא מוגדר בתקציב הביטחון.
27. נציג צה"ל לא יוציא כספים ולא יגרום להוצאה כספית, שאינה תואמת את מהות הסעיף בתקציב, שאליו נזקפה הוצאה זו.
28. נציג צה"ל לא יפצל דרישה לרכש למספר דרישות במטרה למנוע את תהליך הבחירה הרגיל של ספקים, כפי שהוא מתנהל בידי משהב"ט (באמצעות מכרז, משא ומתן וכד').

תוקף סעיפים 29 עד 40 מה-29 יוני 2004

קנייה בהקפה

מסלולי הקניות בהקפה

29. "קנייה בהקפה" - התקשרות המתבצעת על ידי יחידה צבאית באחת מן הדרכים שנקבעו בהמ"ב 40.20. דרכים אלה כוללות:
- א. קנייה ישירה - התקשרות המתבצעת על ידי יחידה צבאית במישרין מספק, על יסוד הסמכה שניתנה לבעל תפקיד בצה"ל להתחייב בשם המדינה בסכומים שנקבעו בהוראות משרד הביטחון (להלן: "קנייה ישירה בהקפה").
- ב. קנייה בכפוף להסכמי מחירים - קנייה המתבצעת מספקים, איתם חתם משרד הביטחון על הסכם מסגרת להספקת אפסניה או שירותים.
- ג. קנייה באמצעות מכרז זעיר - רכישת עבודות בנייה ועבודות שירות ואחזקה בסכומים שנקבעו בהוראות משרד הביטחון כי ניתן לבצעם באמצעות מכרז מקוצר.
30. על יחידות צה"ל להתקשר באמצעות גופי ההרכשה של משרד הביטחון, לרבות בהתקשרויות בדרך של הזמנות משיכה ומכרזים מובילים, כהגדרתם בהוראות משרד הביטחון, למעט במקרים המותרים לקנייה בהקפה בהתאם להוראה זו.
31. אף במקרים המותרים לקנייה ישירה בהקפה על-פי הוראה זו, יש לנקוט בכל פעילות סבירה בנסיבות העניין, כדי להקטין את היקף הפריטים הנרכשים בערוץ זה.

קנייה ישירה בהקפה

התנאים המגבילים

32. קנייה ישירה בהקפה תותר רק בהתקיים אחד מן התנאים המפורטים להלן:
- א. כאשר האפסניה או השירות הנדרשים, לפי העניין, חיוניים ומיועדים לצרכים דחופים, לביצוע המשימות המוטלות על היחידות.
- ב. כאשר האפסניה הנדרשת אינה מצויה במתקני המרכז הלוגיסטי האחראי על ניפוקה ליחידה (המרכז המשברי), ואין להשיג פריט אפסניה חלופי שיייתן מענה לצורך, ואשר הינו מאושר לשימוש בצה"ל.
- ג. במקרים שאין האפסניה או השירות, לפי העניין, מיועדים לצרכים דחופים, אך צריכתם קטנה ועלותם הכספית נמוכה.
- ד. אפסניה או שירותים אשר הוזמנו, אך מועד הספקתם השתנה, או שמאז הזמנתם חלו שינויים כמותיים בהיקף הצורך, או חל שינוי בלתי צפוי בצריכה עקב אירועים חריגים, ועשוי להיווצר פער במלאי היחידה לצריכה שוטפת.

איסור פיצול בערוץ הקנייה הישירה

33. אין לפצל את הרכישה בערוץ הקנייה הישירה בהקפה למספר קניות נפרדות, אשר מגמתן להגדיל באופן מלאכותי את הסמכות לקנייה שניתנה ליחידות (להלן: "פיצול אסור").
34. מבלי לגרוע מן האיסור הקבוע בסעיף 33 לעיל, לא תחשב כפיצול אסור קנייה ישירה בהקפה או צבר של קניות ישירות בהקפה בנסיבות המפורטות להלן:

בלמ"ס

בלמ"ס

2.0714
הוראות הפיקוד העליון, 30 אוג' 93

- א. רכישת פריטים בעלי מספר קטלוגי זהה בצה"ל עד היקף כספי של 10,000 ש"ח, בתכיפות של לא פחות משלושה חודשים.
- ב. רכישת אותו מוצר, אצל אותו ספק, על ידי יחידות עצמאיות שונות בראשות סא"ל ומעלה.
- ג. מקרים של פיקוח נפש, בהם יש צורך לבצע קנייה ישירה בהקפה.
- ד. אם הפריטים הנרכשים מאופיינים במספרים קטלוגים שונים בצה"ל, ובלבד ששיטת הרכש שלהם בשוק האזרחי היא כזו.
35. אישור קנייה לפריט בודד, בקנייה ישירה בהקפה, בתקופה שאינה עולה על שלושה חודשים מהקנייה האחרונה, יינתן על ידי קצין בדרגת אל"ם בעל סמכות הרכש המרבית בזרוע - אם ערך הקניות המצטבר לפריט הנדרש בתקופה הנ"ל אינו עולה על סמכות הרכש המרבית הנתונה לו.
36. במקרים חריגים, אם נדרש לרכוש בקנייה ישירה בהקפה תוך פיצול הקנייה, יפנה הגוף הדורש אל הגוף הרוכש במשהב"ט - הממונה על הרכישות בסוג פריטים, עבודה או שירות הנוגע לקבלת אישור בכתב. האישור יינתן על ידי סגן ראש האגף הנוגע בעניין, בהתאם לסמכויותיו.

איסור על רכישת מוצרים

37. המוצרים הבאים לא יירכשו בערוץ הקנייה הישירה בהקפה:
- א. ריהוט.
- ב. השכרת אולמות.
- ג. השכרת חדרים בבתי מלון ובבתי הארחה (למעט צרכים מבצעיים אשר יאושרו פרטנית).
- ד. קורסים והשתלמויות.
38. על אף האמור בסעיף 37 לעיל, רשאי ראש הסמכות התקציבית בזרוע או בגוף הרלוונטי לאשר רכישת מוצרים אלו בערוץ הקנייה הישירה בהקפה, באופן חריג ומבוקר ומסעמים ראויים שיתועדו.

מעקב אחר היקף הרכישה

39. הגוף הדורש יקיים מעקב על היקף הקניות בשיטת הקפה ישירה מאותו ספק, בכל סוגי הרכישה, בהתאם לשיא התקציבי שנקבע מדי שנה.
40. אם היקף הקניות מול ספק ספציפי הגיע לסכום של 150,000 ש"ח לשנה תקציבית, יפנה הגוף הדורש אל משרד הביטחון, בבקשה לעריכת הזמנת משיכה או הסכם מחירים לפי המקרה והצורך.

הרכשת פריטים - רישום במלאי

41. היחידה הצבאית, שהיא גוף דורש, תאשר או תדווח על כל קבלת טובין, וכן תעביר שוברי קבלה למשהב"ט, כדי לוודא שקוימו כל ההסכמים הכספיים עם הספק, וכדי לוודא שההזמנה נשלמה. כל זאת, אלא אם קבע משהב"ט אחרת.
42. לגבי עבודה או שירות, שעבורם שולם במסגרת ההזמנה של משהב"ט, תאשר היחידה על טופס אחר או בדרך אחרת, שיקבע משהב"ט.

הפעלת מתכנן לעבודות בנייה

43. נציג צה"ל רשאי להפעיל מתכנן לעבודות בינוי וייעוץ הנדסי, לאחר שניתנה למתכנן הזמנה על ידי משהב"ט, ובהתאם למועדים, הנקובים בה. במקרים דחופים בלבד, אין צורך בהזמנה, ובתנאי שניתן למתכנן מכתב הפעלה מיוחד, שהוציא ראש אגף בינוי במשהב"ט או מי שהוסמך לכך על ידו.

ביצוע חוזים והזמנות, שנחתמו בין משרד הביטחון לספקים

44. נציג צה"ל יבצע, ירשום וידווח למשהב"ט על פעילות או על מטלה, שהוטלה על הצבא, והמתחייבת מחוזה, מהזמנה או מהסכם, שתואם עם הצבא ונחתם בין משהב"ט לבין הספק.

קציני פרויקטים במפעלים בחוץ לארץ

בלמ"ס

בלמ"ס

2.0714
הוראות הפיקוד העליון, 30 אוג' 93

45. קציני פרויקטים פועלים במסגרת מפעלים, המבצעים פרויקטים בחוץ לארץ, וייעודם לממש את סמכויות נציג צה"ל בתחום הטכני, לבחון את צבירת העלויות של הפרוייקט ואת התפתחותו, ולפקח על הפרוייקט.

46. בכל הנושאים, הקשורים לפרוייקט בחוץ לארץ, יונחה נציג צה"ל, החבר בצוות הפרוייקט, בידי ראש משלחת משהב"ט, ויתחייב לפעול על פי הוראות משהב"ט, כמפורט בהפ"ע [1.0106](#) - "תחולת הוראות משהב"ט על חיילים בצה"ל".

47. נציג צה"ל, כקצין פרויקט בתפקידו, לא יסטה ולא יעשה כל שינוי בחוזה, בהסכם, בזיכרון הדברים או בהזמנה, שבין משהב"ט לבין מפעל, אלא אם קיבל אישור לכך, בכתב ומראש, מהגורם המוסמך במשהב"ט.

שאילה, השאלה, שכירה או השכרה של ציוד מגוף אזרחי

48. נציג צה"ל רשאי לקבל או למסור ציוד בהשאלה או לשכור או להשכיר ציוד מגוף שמחוץ לצה"ל או אל גוף שמחוץ לצה"ל, רק לפי הסכם שהוכן ונחתם על ידי משהב"ט.

49. נציג צה"ל אינו רשאי לנהל משא ומתן עם השואל או המשאל או עם המשכיר או השוכר, ואף לא לסכם איתם תנאים כלכליים או משפטיים, הנוגעים להסכם ההשאלה או ההשכרה. את המשא ומתן ינהל רק הגוף המוסמך במשהב"ט. נציג צה"ל רשאי להשתתף במשא ומתן, בהוראת נציגי משהב"ט המוסמכים.

הפעלת מטח תכנית

50. נציג צה"ל, המתמנה כחבר במטה תכנית במשהב"ט, יפעל לפי הוראות ראש מטה התכנית, בכל הקשור לביצוע המשימות של מטה התכנית, ובהתאם לפקודות הצבא.

דיווח על נזק ועל חוסר בעת קבלת טובין מרכש

51. נציג צה"ל ידווח למשהב"ט בכל מקרה בו נתגלה נזק, חוסר, חשד לגניבה, לפריצה וכד' בעת קבלת טובין מרכש. נציג צה"ל יעביר למשהב"ט - אם נדרש לכך - כל מסמך, הקשור למשלוח הניזוק או החסר, וכן יסייע - אם יידרש לכך - לשמאי שישלח משהב"ט.

ביצוע עבודות בינוי

52. נציג צה"ל או יחידה צבאית לא יבנו ולא יתירו לאחרים לבנות, ולא יבצעו עבודות בנייה בקרקע, שהבעלות עליה או הזכויות עליה לא ניתנו למשהב"ט, מבלי שקיבלו לכך אישור, מראש, ממשהב"ט.

ביצוע עבודות ושירותים בידי חייל בעבור גוף אזרחי

53. נציג צה"ל רשאי לבצע עבודה ולסייע לתעשייה האזרחית, לרבות ליחידות הסמך של משהב"ט, רק באישור של משהב"ט.

איסור על מסירת מידע טכנולוגי

54. נציג צה"ל לא ימסור לגוף, שמחוץ למשהב"ט, מידע טכנולוגי או מידע מסחרי, שנתקבל מגוף ממשלתי זר, מגוף צבאי זר או מספק, אלא באישור משהב"ט, בכתב ומראש.

הנחיית מפתח - חוזי פיתוח

55. נציג צה"ל יכול להנחות גוף מפתח, בהתאם לאפיון הגוף הדורש, רק אם הואצלה לו סמכות כזו, בכתב, על ידי משהב"ט. ניתן להאציל סמכות זו רק לגבי הנחיות טכניות, ובמסגרת תנאי החוזה.

ביטחון מידע

56. כל מגע של נציג עם אזרחים יהיה במגבלות של פקודות הצבא בנושא ביטחון מידע.